

פרשת חֲקַת — אפר פרה אדומה

כתב ה"מגן אברהם" (אורח חיים סימן תקפ סעיף ט) שביום שישי, ערב שבת פרשת חוקת, נהגו היחידים להתענות, כי באותו היום שרפו הנוצרים בצרפת עשרים קרונות מלאים ספרי קודש. בספר "חמדה גנוזה" מובאת איגרת מרבי הלל מווירונה, תלמידו של רבנו יונה, שהמעשה הזה של שרפת ספרי הקודש אירע בשנת חמשת אלפים וארבע (לפני כ-780 שנה), ביום שישי פרשת חוקת, ט' בתמוז, בדיוק באותו המקום שבו שרפו היהודים כמה שנים קודם לכן את ספרו של הרמב"ם "מורה נבוכים", מחמת החשד שלהם שיש בו דברי כפירה. כאשר הבינו ששרפת ספרי הקודש הגיעה אליהם כעונש על שרפת ספרי הרמב"ם, התחרטו על כך, והתפללו אל ה' שיסלח להם, ומאז שקטה הארץ ממחלוקת בעניין ספרי הרמב"ם. כיום אין אנו מתענים בערב שבת פרשת חוקת, אבל אולי ראוי ללמוד דווקא בשבת זו מתורתו של הרמב"ם מענייני דיומא.

את האפר של כל פרה אדומה ששרפו היו מחלקים לשלושה, כמו שכתב הרמב"ם בהלכות פרה אדומה (פרק ג הלכה ד):

חלק אחד ניתן למשמרות הכהונה וממנו היו נטהרים הכהנים. כל הכהנים היו מחולקים לעשרים וארבעה משמרות, וכל משמר עבד במקדש שבוע, משבת לשבת, ובשבת היו מתחלפים. כדי שהכהנים שעולים לעבוד במקדש יהיו טהורים, קיבל כל משמר חלק מאפר הפרה האדומה. חלק שני היה מונח ב"הר המשחה", הוא הר הזיתים, וממנו היו נטהרים כל ישראל. החלק השלישי של אפר הפרה האדומה היה נשמר בחיל שבמקדש, שהוא השטח שהקיף את חומת העזרה. בנוסף על איסור התורה על כניסת טמא מת לעזרה, אסרו חכמים על טמא מת להיכנס גם לחיל.

אפר של פרה אדומה אחת הספיק לזמן רב. פרה רגילה שוקלת מאות קילוגרמים, ולא רק האפר של הפרה כשר לקידוש המים והזאה על הטמאים, אלא גם אפר העצים שנשרפו עם הפרה כשר להזאה על טמא מת, וכתב הרמב"ם בהלכות פרה אדומה (פרק ד הלכה טז) שמותר ואף רצוי להוסיף הרבה עצים כדי להרבות את האפר.

הרב חיד"א בספרו "מדבר קדמות" (מערכה א אות כו) כתב שאין לו ספק שלאמוראים, שחיו מאות שנים אחרי חורבן בית המקדש, היה אפר פרה אדומה להיטהר ממנו, כי הם הגיעו לדרגת קדושה כל כך גבוהה, שאליה אפשר להגיע רק בטהרה מטומאת מת. עוד כתב החיד"א, שפשוט לו שגם האר"י ז"ל היה נטהר מאפר פרה אדומה שהביא לו אליה הנביא, ואז נחה עליו רוח הקודש המיוחדת שהייתה לו. וסיים החיד"א:

ארץ ישראל   אמונה   טהרת המשפחה   בית המקדש   פרשת שבוע   תנ"ך

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
מתוך אתר שי לשי" : shayleshay.co.il

הגם שלא מצאתי רמז מזה, ולא שמעתי שהיה להאר"י ז"ל אפר פרה אדומה, ליבי אומר לי שהאר"י ז"ל היה מעלים הדבר העולם נמרץ לרוב ענוותנותו.

כתב הרמב"ם בהלכות פרה אדומה (פרק ג הלכה ד): תשע פרות אדומות נעשו משנצטוו במצנה זו עד שחרב הבית בשנייה: פרה ראשונה עשה משה רבנו, פרה שנייה עשה עזרא, שבע פרות אדומות נעשו מעזרא עד חורבן בית שני, והעשירית יעשה המלך המשיח שנזכה להתגלותו בקרוב.